

La chimie des **Parfums**

Ważne informacje

Nie wystawiać pudełka z zestawem na działanie ciepła oraz światła. Na nakładać substancji na skórę. Wykonane kompozycje zapachowe mogą być rozcieńczane w alkoholu o mocy 90% lub w wodzie. W tym drugim przypadku należy zawsze przestrzegać zachowania minimalnej dawki 45 kropli zapachu na flakonik o pojemności 6 ml. Wody toaletowe przygotowywane z użyciem wody mogą być przechowywane przez około miesiąc. Wody toaletowe przygotowywane z użyciem alkoholu 90-procentowego mogą być przechowywane przez około 1 rok. Używać substancji zgodnie z zalecanym przeznaczeniem. Nie połykać. Zawsze używać tej samej pipetki dla tego samego flakonika i po każdym użyciu spłukiwać ją wodą lub alkoholem. Podczas dolewania wody niektóre zapachy mogą mieć lekko zmażony kolor. Jest to naturalne zjawisko wynikające z fizycznych i chemicznych właściwości substancji.

Informacje dotyczące udzielania pierwszej pomocy

- W razie kontaktu substancji z oczami – obficie spłukać wodą. Natychmiast skonsultować się z lekarzem. Wziąć ze sobą substancję wraz z opakowaniem.
- W razie spożycia – przepłukać jamę ustną wodą. Pić dużo wody. Sprowokować wymioty. W razie złego samopoczucia skonsultować się z lekarzem.
- W razie wdychania – wynieść poszkodowaną osobę na zewnątrz.
- W razie kontaktu ze skórą oraz poparzeń – co najmniej przez 10 minut obficie spłukiwać wodą poszkodowane miejsce. W razie wątpliwości skonsultować się z lekarzem. Wziąć ze sobą substancję chemiczną wraz z pojemnikiem.

Nasza misja

Brak powszechnych informacji o zapachach jest oczywistym faktem, nad czym bardzo ubolewamy. W firmie SentoSphère od 30 lat realizujemy misję odkrywania cudownego świata zapachów poprzez gry planszowe oraz zestawy naukowe. Wszystko po to, by młode pokolenia nie traciły więzi z historią, naturą, wiedzą i umiejętnościami, jak również radością wynikającą z poznawania wszystkich naszych zmysłów: węchu, dotyku, smaku, wzroku oraz słuchu.

Zawartość zestawu

- 9 flakoników z koncentratami zapachowymi
- 9 pipetek
- 3 spreje
- 4 puste flakoniki
- 15 pasków testowych
- 1 instrukcja

Historia perfum

Pojęcie zapachu z pewnością powstało już w erze paleolitycznej, kiedy to Człowiek zaczął palić drewno i czuć przy tym rozmaite zapachy. Wznoszący się ku niebu dym palonego drewna dawał Człowiekowi poczucie więzi między światem ludzkim i światem boskim. Zaczął więc spalać wonne rośliny, drewno oraz żywice i składać je w ofierze. Samo słowo **perfumy** pochodzi od łacińskiego wyrażenia „per fumum” oznaczającego „poprzez dym”.

Obecny w wielu językach synonim słowa perfumy: fragrance pochodzi natomiast od słowa fragola, czyli poziomka - Rzymianie mieli zwyczaj rozgniatania jej na skórce, ponieważ chcieli ładnie pachnieć.

W starożytnym Egipcie perfumy, tworzone przez kapłanów w świątyniach, stosowane były głównie do mumifikowania ciał faraonów. Dzięki stwierdzeniu, że substancje zapachowe przyczyniają się do lepszej

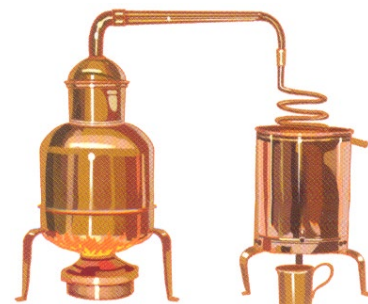
konservacji ciał, udało się dość szybko skojarzyć moc sakralną z mocą uzdrowicielską. Dlatego też perfumy stały się bardzo cenne. Kilka wieków później weszły w skład wspaniałego daru niesionego przez Trzech Króli dla nowo narodzonego Jezusa. Było to dowodem na to, że **mirra** oraz **kadzidło** miały wartość równą złotu.

W Rzymie, w I wieku naszej ery, Galen (1) oraz Dioskurydes (2), dwaj starożytni lekarze, leczyli aromatami wiele dolegliwości. Natomiast Pliniusz Starszy (3) stworzył kilka formuł zapachowych. Wyróżnił on **Sucus** (aromatyczne wyciągi z takich roślin jak róża, fiołek, narcyz, korzeń irysa, lawenda, żywice (mirra, kadzidło), cynamon oraz goździki) oraz **Corpus**, czyli podłoże (oleje roślinne będące wyciągami z migdała, oliwek lub ziaren sezamu), w którym maceruje się substancje zapachowe. Perfumy, będące świętością i remedium, stały się w Rzymie także symbolem władzy! Powszechne stało się używanie ich w celach uwodzenia. Przed udaniem się na ucztę Rzymianie pieczołowicie pracowali nad swoim zapachem, a pomiędzy posiłkami biesiadnicy spryskiwali się wodą kwiatową. Raczli się także niezwykłymi potrawami, takimi jak szparagi zanurzone w aromatycznych olejach.

Pojawienie się w Europie chrześcijaństwa zmieniło jednak ten stan rzeczy. Gest Marii Magdaleny namaszczonej wonnymi olejkami stopy Chrystusa aż do XVIII wieku utrwalił przekonanie, że używanie perfum powinno mieć charakter jedynie religijny lub medyczny. Duchowni w zakonach oraz zakonnice w klasztorach uprawiali **ogrody „prostaczków”**, gdzie rosły rośliny aromatyczne o charakterze zdrowotnym. Stosowało się je głównie w formie naparów, ale wraz z udoskonaleniem **alembikow**, co nastąpiło około XII wieku, zaczęto również sporządzać **ekstrakty alkoholowe**.

Dzięki zastosowaniu alkoholu, zwanego wówczas „spirytusem winnym”, można było przeprowadzać o wiele bardziej skuteczne i antyseptyczne maceracje. Być może właśnie to wyjaśnia legendę o królowej węgierskiej (Elżbiecie Łokietkównie), która codziennie stosowała nalewkę na bazie rozmarynu (woda węgierska, larendogra). Zabiegi te pozwoliły jej skórze zachować młodość, a stawom zdrowie, dzięki czemu królowa dożyła sędziwego, jak na owe czasy wieku 75 lat!

(1) **Galen** – lekarz grecki (129 – około 216 n.e.). Pracował jako lekarz w Pergamonie (Azja Mniejsza) oraz Rzymie, gdzie leczył cesarzy.

(2) **Dioskurydes** – lekarz i botanik grecki (urodzony w latach 40. naszej ery) w Cylicji (dzisiejsza Turcja). Jego opracowania dotyczące wytwarzania lekarstw na bazie roślin, zwierząt oraz minerałów były głównym źródłem inspiracji i wiedzy przez prawie 1500 lat.

(3) **Pliniusz Starszy** – pisarz i przyrodnik rzymski żyjący w I wieku naszej ery (urodził się w 23 roku w Como, we Włoszech). Zmarł niedaleko Pompejów, podczas erupcji Wezuwiusza. Jest znany przede wszystkim jako autor monumentalnej encyklopedii zatytułowanej „Historia naturalna” (około 71 r.).

W średniowieczu zwyczajem było zażywanie kąpeli, do których dodawano kwiaty oraz zioła. Liczne były wówczas łaźnie publiczne – wystawiało się tam nawet przedstawienia oraz jadało wieczerzę w doborowym towarzystwie. Jednak wraz z pojawieniem się pierwszych epidemii Kościół szybko potępił te praktyki. Wielka epidemia dżumy w 1347 roku (zdziesiątkowała ona jedną trzecią ówczesnego świata chrześcijańskiego) spowodowała, że ludzie zaczęli podchodzić do wody nieufnie – rzadziej się kąpano, ale co to obficiej perfumowano.

W czasach epidemii chroniono się przed drobnoustrojami za pomocą **masek z dziobem**, podobnymi do tych noszonych przez lekarzy. Wkładano do nich papkę robioną z żywicy *ciste labdanum* pochodzącej z Krety lub Cypru, z dodatkiem goździków, kawałków cynamonu oraz innych surowców zapachowych o właściwościach odkażających. Dzięki tym substancjom powietrze, którym oddychano było odkażone.

W epoce renesansu zanikła co prawda tradycja kąpeli w łaźniach, ale za to do mycia ciała używano kawałków materiału nasączonych perfumami bądź octem. Aby pokazać, że są czysti i zadbani, modni Europejczycy nosili nieskazitelnie białe krezy, kołnierze oraz mankiety. W tamtych czasach przykry zapach był oznaką choroby. Chcąc zamaskować zapach własnego ciała, nosiło się przy sobie kulkę z różnymi substancjami zapachowymi. O tym, że perfumy stały się bardzo ważne świadczy chociażby fakt, że Katarzyna Medycejska przybyła na dwór francuski wraz ze swoim farmaceutą-perfumiarzem.

W tym samym czasie w Grasse trudniono się wyrobem rękawiczek. Podczas pobytu tamże, Anna Maria Orsini, księżniczka Neroli (4) zasugerowała perfumowanie skór dla swoich rękawiczek. Bardzo szybko rękawicznicy zamienili się w perfumiarzy, ponieważ przemysł perfumeryjny okazał się być bardziej dochodowy niż garbowanie skór. Dla upamiętnienia księżniczki, która na stałe zmieniła historię miasta Grasse, esencję z kwiatu pomarańczy nazwano esencją Neroli.

Ludwik XIV mył się przeważnie na sucho, ale zażywał także kąpeli. Tak bardzo lubił perfumy, że w swoim pałacyku Grand Trianon kazał stworzyć specjalną salę, w której były przechowywane wszystkie rodzaje roślin. Każdego dnia po spacerze przychodził tam, aby wdychać zapachowe mieszanki, zmieniające się w zależności od weny mistrza zielarza perfumiarza.

Dlatego też, kiedy królewski minister Jean-Baptiste Colbert zaproponował Ludwikowi otwarcie Kompanii Wschodnioindyjskiej, król był zachwycony. W 1664 roku Francja była bardzo opóźniona w stosunku do Portugalii, Anglii i Holandii, jeśli chodzi o handel z Azją. A w tamtych czasach przyprawy korzenne były tak samo ważne w lecznictwie, jak i w gastronomii oraz przemyśle perfumeryjnym.

W XVIII wieku, pewien włoski perfumiarz, Giovanni Maria Farina (5), osiadł w Kolonii, w Niemczech, i stworzył tam „cudowną wodę” (aqua mirabilis). Założył fabrykę perfum, dziś najstarszą na świecie, a produkowana tam woda toaletowa o unikalnym zapachu otrzymała nazwę „**wody kolońskiej**”.

Podczas licznych wojen francusko-niemieckich rozgrywających się w XVIII wieku, żołnierze trafiający do Kolonii spieszyli do włoskiego farmaceuty, by kupić fiołkę cudownej wody noszącej miano tego niemieckiego miasta. Antyseptyczne właściwości zawartego w niej alkoholu w połączeniu ze skórką cedratu, pomarańczą, bergamotą oraz rozmarynem pomagały żołnierzom w leczeniu drobnym ran, które mogłyby wywołać gangrenę. Tak zrodziła się również lecznicza sława wody kolońskiej.

Zresztą sam Napoleon miał w zwyczaju obmywać się wodą kolońską i zużywał jej między 100 a 120 litrów miesięcznie! W XIX wieku, wraz z nastaniem rewolucji przemysłowej, władze publiczne zachęcały do stosowania higieny – zarówno mydło, jak i łaźnie stały się na nowo ogólnodostępne. Dzięki równoczesnemu rozwojowi chemii syntetycznej tworzone nowe molekuly zapachowe: kumarynę (molekuła występująca w fasoli tonka), wanilinę (98% związków zapachowych wanilii) oraz jonony.

We Francji powstały nowe marki perfumeryjne: Guerlain, Houbignat, Coty, Caron. Perfumiarze kupowali surowce aromatyczne w Grasse, ale same perfumy tworzyli i sprzedawali głównie w Paryżu.

(4) Około 1680 r., **Anna Maria Orsini**, księżna Bracciano i Neroli (zwana także księżną Ursinis), wprowadziła w świecie perfum modę na esencję z gorzkiej pomarańczy, ponieważ perfumowała nią swoje rękawiczki oraz kąpiele. Od tamtego czasu nazwa Neroli stosowana jest dla takiej właśnie esencji.

(5) **Giovanni (Johann) Maria Farina** – włoski perfumiarz, urodzony 8 grudnia 1686 roku w Santa Maria Maggiore, w Księstwie Mediolanu, zmarły 25 listopada 1766 r. w Kolonii, w Niemczech.

François Coty, wizjoner tamtych czasów, rozpoczął dystrybucję w domach towarowych, następnie przeniósł się do Stanów Zjednoczonych. W 1920 r. stworzył mniejsze i bardziej ekonomiczne flakoniki, dzięki czemu perfumy mogły stać się produktem przeznaczonym do szerokiej konsumpcji.

W XX wieku pojawiły się perfumy sygnowane przez kreatorów mody, takich jak Paul Poiret, Coco Chanel, Elsa Schiaparelli, a w domach mody zaczęli zasiadać zawodowi kreatorzy perfum. Nieco później pojawiły się na rynku firmy zajmujące się ekstrakcją surowców lub syntezą molekuł zapachowych. Firmy te proponowały następnie swoje perfumy kreatorom mody, artystom, sportowcom, aktorom. W latach 80. konkurencja na rynku stała się naprawdę zacięta. Aby zaistnieć w świadomości konsumenta, należało przede wszystkim postawić na promocję, reklamę oraz marketing.

W ciągu 30 lat koszty inwestycyjne i promocyjne stały się elementem dominującym, zaczęły przeważać w budżecie przeznaczonym na zakup surowców zapachowych. Aby podobać się w każdym miejscu na świecie – perfumy są bowiem produktem o zasięgu ogólnosiwiatowym – produkowane zapachy tracą obecnie na swojej oryginalności, trwałości oraz bogactwie aromatycznym. Przemysł perfumeryjny staje się istotną gałęzią gospodarki, a producenci surowców zapachowych sami się organizują i tworzą własne zasady. Władze publiczne oraz stowarzyszenia konsumenckie domagają się informacji o alergenach, gdyż te stanowią nieodłączną część najwspanialszych surowców stosowanych w przemyśle perfumeryjnym. Większość konsumentów chce kupować perfumy na bazie naturalnych składników, co stoi w sprzeczności z wykluczeniem alergenów, ponieważ większość naturalnych surowców zawiera substancje mogące wywoływać uczulenia.

Powstają nowe niszowe marki walczące o zachowanie oryginalności pięknych i znanych zapachów, ale tak naprawdę, chcąc przeciwdziałać niszczyielskim trendom, należy kupować stare perfumy. Między rokiem 1990 a 1999 powstawały cudowne akordy z silną „osobowością” i to właśnie one stanowią część naszego dziedzictwa zapachowego. Mogą one jednak zniknąć z rynku, jeśli nie będzie się ich kupowało – a byłaby to ogromna strata...

Pozyskiwanie naturalnych surowców

Ogólnie rzecz ujmując, rośliny składają się z korzeni (lub kłączy), łodyg, drewna, liści, kwiatów oraz owoców. Substancje zapachowe mogą się znajdować w jednej z tych części i ona właśnie podlega przetworzeniu – przeprowadza się szereg procesów, mających na celu wyekstrahowanie molekuł zapachowych.

- **Olejek eteryczny**

W przypadku owoców cytrusowych technika polega na obraniu i wyciskaniu skórki, natomiast pozostały miąższ wykorzystywany jest w przemyśle rolno-spożywczym. W przypadku innych roślin, takich jak rozmaryn, lawenda, róża, drewno, uzyskuje się olejki eteryczne w wyniku destylacji.

Proces destylacji polega na umieszczeniu właściwych substancji (płatki kwiatowe, liście, drewno) w alembiku (6), na specjalnym sicie, a pod to sito wdmuchiwana jest para wodna. Pod wpływem ciśnienia para wydobywa substancje aromatyczne. Rurki, przez które przechodzi para wodna, są następnie schładzane; para wodna ulega kondensacji – powstała woda, cięższa od olejków eterycznych, podlega dekantacji. W ten sposób otrzymuje się esencję różaną, zawierającą wyłącznie substancje zapachowe, oraz wodę różaną, będącą produktem dekantacji.

Wydajność jest bardzo różna, w zależności od podstawowych surowców – aby otrzymać 1 kg esencji lawendowej, potrzeba 500-1000 kg kwiatów lawendy. Aby otrzymać 1 kg esencji różanej, potrzeba aż 45 000 kg (4,5 tony) płatków różanych!

- **Konkrety oraz absoluty**

W alembikach, podobnych do tych uprzednio omawianych, można przeprowadzać także ekstrakcję substancji zapachowych dzięki rozpuszczalnikom. Otrzymuje się wtedy lepki produkt, często zawierający woski – jest to ekstrakt olejku eterycznego, zwany konkretem. Aby zawierał on jedynie substancje zapachowe, czyści się go alkoholem. Otrzymany w ten sposób produkt zwany jest absolutem. Niektóre surowce mogą być otrzymywane wyłącznie w wyniku takiego procesu, inne w wyniku obu procesów (róża lub kwiat pomarańczy).

Niegdyś otrzymywano konkrety, a następnie absoluty, poprzez nawanianie. W tym celu rozkładano wonne kwiaty na wysmarowanych tłuszczem (łojem) paletach i tak pozostawiano je na kilka dni, aby zapachowe molekuły rozpuszczalne w tłuszczach mogły przedostać się do łożu. Następnie płukano woski, aby otrzymać absolut.

---

(6) **Alembik** jest urządzeniem służącym do oddzielania substancji poprzez podgrzewanie, a następnie schładzanie (destylacja).

- Ekstrakcja nadkrytycznym CO₂

Jest to nowoczesna technika mająca na celu pozyskiwanie molekuł zapachowych przy lepszym ich zachowaniu, nie są one bowiem podgrzewane. Technika ta jest bardzo kosztowna, dlatego cena jest czasami nawet czterokrotnie wyższa niż w przypadku olejków eterycznych.

Wybór stosowanych przez nas surowców

Do produkcji perfum używa się substancji zapachowych będących wyciągami roślinnymi albo molekuł stworzonych przez Człowieka. Wszystkie te substancje nazywa się **surowcami zapachowymi**.

Podobnie jak kiedyś, surowce takie mogą one być wykorzystywane w lecznictwie – obecnie nazywa się to **aromaterapią**. Można je również stosować w różnych dawkach (w co najmniej 10-krotnie mniejszym stężeniu) do produkcji aromatów spożywczych, które możemy znaleźć w napojach gazowanych, cukierkach jogurtach, czasami też lodach. Oczywiście wcześniej przeprowadza się liczne testy, dzięki którym można z pewnością stwierdzić, czy molekuły takie nie stanowią dla nas żadnego zagrożenia.

Surowce zapachowe mogą także wywoływać podrażnienia oraz alergie, choć te ostatnie są bardzo rzadkie (mniej niż 0,8% populacji jest wrażliwa na molekuły zapachowe). Jednak na wszelki wypadek władze publiczne zdecydowały o zamieszczaniu na opakowaniach produktów informacji na temat molekuł alergizujących dla skóry – chodzi głównie o cząsteczki zawarte w esencjach naturalnych, takich jak esencja pomarańczowa i cytrynowa, cynamonowa i goździkowa, lawendowa oraz różana. Nie oznacza to jednak, że cząsteczki zawarte w „produktach mogących wywoływać alergie” mają charakter podrażniający bądź toksyczny. Jeśli nadal chcemy stosować naturalne składniki w perfumach, trzeba liczyć się z tym, że mogą one uczulać.

Kilka istotnych pojęć związanych z produkcją perfum

Tworząc perfumy, trzeba po mistrzowsku połączyć ze sobą esencje, absoluty, molekuły oraz bazę. W zależności o rodzaju pożądanej nuty zapachowej, stosuje się każdy ze składników w mniejszej lub większej ilości.

Aby można było samodzielnie skomponować perfumy, wybraliśmy surowce, których poziom parowania jest bardzo zróżnicowany:

- **NUTY GŁOWY**, najbardziej ulotne (oznaczone trójkąciem: ▲)

- **NUTY SERCA**, które ulatniają się w ciągu 1-5 godzin (oznaczone serduszkiem: ♥)

- **NUTY BAZY**, najbardziej trwałe (oznaczone kwadracikiem: ■)

Chcąc stworzyć dobrze zrównoważone perfumy, należy je komponować na bazie surowców reprezentujących trzy rodzaje nut, ale w różnych dawkach, w zależności od rodzaju pożądanych perfum. Jeśli chce się uzyskać perfumy świeże, lekkie i ulotne, takie jak woda kolońska, należy przede wszystkim zastosować nuty głowy. Kiedy chce się otrzymać perfumy mocne, pudrowe, z wyraźnym „śladem” (*sillage*), wtedy należy użyć nuty bazy.

Perfumy powinny móc ewoluować w czasie, a zatem powinny posiadać te trzy nuty. Nuty będą mniej lub bardziej wyraziste, w zależności od tego, czy chce się otrzymać zapach świeży czy intensywny, z tak zwanym „śladem”. Dlatego wody kolońskie składają się głównie z nut głowy, natomiast zapachy orientalne składają się w dużej mierze z nut bazy.

Esencje zawarte w zestawie

Esencja lawendowa (Essence de Lavandin) pochodzi z kwiatów w większości uprawianych we francuskiej Prowansji. Dla uzyskania 1 kg esencji potrzeba około 500 kg kwiatów. ▲

Esencja cytrynowa (Essence de Citron) jest otrzymywana w wyniku tłoczenia skórki cytrynowej. Drzewka cytrynowe są uprawiane głównie w basenie Morza Śródziemnego, ale również na Wybrzeżu Kości Słoniowej. ▲

Baza owocowa (Base fruitée) jest kompozycją kilku owocowych i słodkich surowców, dzięki czemu kompozycje mogą być bogate w aromaty i jednocześnie nowoczesne w charakterze. ♥

Baza jaśminowa (Base Jasmin) jest kompozycją stworzoną na bazie różnych surowców, syntetycznych i naturalnych, przywołujących zapach kwiatu jaśminu. Absolut jaśminu jest obecnie rzadko stosowany, ponieważ dla otrzymania 1 kilogram takiego absolutu potrzeba ponad 600 kg płatków kwiatowych. ♥

Baza różana (Base Rose) jest kompozycją stworzoną na bazie rozmaitych surowców, syntetycznych i naturalnych, przywołujących zapach róży. Esencja różana jest obecnie rzadko stosowana – aby uzyskać 1 kilogram esencji, potrzeba 4,5 tony płatków różanych. ♥

Jonon alfa (Ionone Alpha) jest związkiem chemicznym o zapachu fiołków. Jest szeroko stosowany w przemyśle perfumeryjnym i spożywczym. Molekuła ta jest substytutem.

W warunkach naturalnych należałoby użyć ton kwiatów, aby otrzymać 1 kg esencji fiołkowej. Ponadto należy pamiętać, że płatki kwiatowe nie zawsze mają ten sam zapach. ♥

Sandalore© jest związkiem chemicznym o zapachu drzewa sandałowego, substytutem esencji sandałowej. Taka esencja była niegdyś otrzymywana w wyniku destylacji bardzo cennego drzewa sandałowego. W celu ochrony lasów indyjskich wiele firm stworzyło substytuty esencji naturalnej, jak na przykład firma Givaudan, która stworzyła Sandalore©. ♥

Etylowanilina (Éthyl Vaniline) była pierwszym dopracowanym aromatycznym związkiem chemicznym. Jej zapach jest przyjemny, ale mniej bogaty i interesujący niż absolut waniliowy otrzymywany z lasek wanilii. Ten związek chemiczny pachnie tak samo jak wanilina, ale jest trzykrotnie silniejszy. ■

Brasydyan etylenu (Brassylate d'éthylène) jest związkiem chemicznym o zapachu piżma. Jest więc alternatywą dla naturalnego piżma otrzymywanego z gruczołów piżmowca. Piżma są zazwyczaj kompozycjami półlotnymi, z tego też powodu nazywane są niesłusznie utrwalczami. Na pasku testowym czuć będziesz zapach przez długi czas, ale uwaga - wiele osób może w ogóle nie czuć zapachu piżma, ponieważ są na nie niewrażliwe. Po maceracji piżma nadają perfumom głębi. ■

Instrukcja

- Należy rozpocząć od wachania esencji lub baz zapachowych. W tym celu otwórz flakoniki i ustaw pionowo (zdjęcie obok). Ułożenie ich w kształcie koła ułatwi położenie paska testowego obok każdego z nich.
- Wybierz jedną z formuł opisanych w przewodniku i weź pusty flakonik. Dla każdej esencji bądź zapachu odlicz krople zgodnie z instrukcją. Używaj zawsze tej samej pipetki dla tego samego flakonika (włóż okrągłą główkę w głąb otworu obok flakonika). Dodaj wodę lub alkohol 90%, zamknij flakonik i potrząśnij nim.

Uwaga! Należy zastosować czysty i bezzapachowy alkohol. Podczas używania alkoholu o mocy 90% zachowaj wyjątkową ostrożność, ponieważ może się on z łatwością zapalić. Dlatego też trzymaj go z daleka od płomienia. Jest również bardzo lotny (dokładnie zamknij buteleczkę zaraz po zastosowaniu).

- Perfumy gotowe! Możesz zacząć je wąchać na pasku testowym lub, jeśli chcesz, od razu je zastosować.
- Jeśli chcesz wykonać nowe próby, wystarczy, że opróżnisz flakoniki i wielokrotnie przepłuczysz je wodą.
- Chcąc otrzymać mocniejszą wodę toaletową, możesz podwoić lub potroić liczbę sugerowanych kropli.
- Możesz również tworzyć własne akordy. Zanim zaczniesz komponować własne mieszanki, zanurz paski testowe w poszczególnych flakonikach i powąchaj je, najpierw po jednym, potem po dwa, następnie po trzy, zanim znajdziesz takie połączenie zapachów, jakie najbardziej Ci odpowiada.
- 15 formuł przedstawionych w tej książeczce to jedynie przykłady. Ich nazwy mają przede wszystkim charakter opisujący. Dlatego możesz im swobodnie nadawać własne oryginalne nazwy.

Opisywanie perfum

Zapach, nutę oraz kompozycję można opisywać za pomocą kilku przymiotników. Od Ciebie zależy, którego spośród nich użyjesz dla opisania własnych perfum: aldehydowy, ambrowy, aromatyczny, ciepły, ciężki, cytrynowy, drzewny, egzotyczny, hesperydowy, jaśminowy, korzenny, kwaskowaty, kwiatowy, lawendowy, morski, orientalny, orzeźwiający, owocowy, piżmowy, polny (nuta aromatycznej lawendy), pudrowy, skórzany, substancywny, szyprowy, świeży, waniliowy, zielony, zwierzęcy.

Ważne jest jednak to, by samodzielnie tworzyć własny język opisujący stworzone przez siebie perfumy.

Słowniczek

- **Akord:** połączenie dwóch lub trzech surowców zapachowych.
Przykład: akord „lawenda/wanilia”.
- **Baza lub kompozycja:** połączenie kilku esencji lub substancji zapachowych.
- **Woda kolońska:** stworzona z esencji cytrusowych (ponad 70% w składzie) rozcieńczonych w alkoholu o mocy około 70%.
- **Woda toaletowa:** zapach rozcieńczony w 3-7% w alkoholu. Ekstrakty są dwukrotnie lub trzykrotnie bardziej skoncentrowane.
- **Esencja:** ciecz zapachowa otrzymywana w wyniku destylacji jakiejś rośliny, kwiatu, drzewa lub w wyniku tłoczenia, np. cytrusów.
- **Surowce zapachowe:** całość związków chemicznych oraz ekstraktów roślinnych stosowanych do produkcji perfum.
- **Pasek lub papierek testowy:** wąski pasek porowatego papieru służący do zanurzania w esencji lub perfumach, ułatwiający ich wąchania oraz śledzenie ich ewolucji w czasie.
- **Nuta:** termin używany do charakterystyki zapachu.
Przykład: zapach z nutą zieloną.
- **Perfumy:** kompozycja zapachowa stworzona z użyciem zapachowych surowców pochodzenia naturalnego oraz syntetycznych.

Przykłady kompozycji

JASMINA

Base Fruitée	♥	25
Base Jasmin	♥	30
Brasydynian etylenu	■	5

ŚWIEŻA RÓŻA

Esence de Citron	▲	15
Base Fruitée	♥	22
Base Rose	♥	40

ORIENTALNA ROZKOSZ

Esence de Citron	▲	10
Base Jasmin	♥	30
Etylowanilina	■	10
Brasydynian etylenu	■	20

RÓŻA PUDROWA

Base Rose	♥	15
Sandalore©	♥	20
Etylowanilina	■	20
Brasydynian etylenu	■	10

JOIA

Base Rose	♥	15
Base Jasmin	♥	15
Base Fruitée	♥	15
Jonon alfa	♥	20
Etylowanilina	■	20
Brasydynian etylenu	■	10

PERFUMY Z GRASSE

Esence de Citron	▲	10
Base Jasmin	♥	20
Base Rose	♥	20
Etylowanilina	■	5
Brasydynian etylenu	■	5

FIOŁEK & JAŚMIN

Base Fruitée	♥	10
Base Jasmin	♥	25
Jonon alfa	♥	30

FIOŁEK

Base Fruitée	♥	5
Base Jasmin	♥	10
Jonon alfa	♥	30
Etylowanilina	■	20

ORIENTALNY FIOŁEK

Essence de Citron	▲	20
Base Fruitée	♥	20
Base Jasmin	♥	20
Jonon alfa	♥	20
Sandalore©	♥	5
Etylowanilina	■	10

SŁODKA LAWENDA

Essence de Lavandin	▲	35
Sandalore©	♥	15
Etylowanilina	■	20
Brasydynian etylenu	■	10

ŚWIEŻOŚĆ ORIENTU

Essence de Citron	▲	6
Base Jasmin	♥	15
Etylowanilina	■	6

PERFUMY DLA TATY

Essence de Citron	▲	20
Essence de Lavandin	▲	20
Sandalore©	♥	25
Brasydynian etylenu	■	15

WOODS FOR BOYS

Essence de Citron	▲	20
Jonon alfa	♥	7
Sandalore©	♥	35
Brasydynian etylenu	■	10

MUSK FOR MEN

Essence de Lavandin	▲	35
Base Fruitée	♥	15
Brasydynian etylenu	■	20

WODA KOŁOŃSKA

Essence de Citron	▲	30
Essence de Lavandin	▲	12
Sandalore©	♥	4
Etylowanilina	■	6
Brasydynian etylenu	■	4

Zawiera substancje zapachowe mogące wywołać reakcje alergiczne - Baza jaśminowa: Benzyl benzoate, Hexyl cinnaman, Butylphenyl methylpropional, Benzyl alcohol, Hydroxycitronellal, Farnesol – Baza różana: Citronellol, Geraniol, Cinnamicalcohol, Citral, Linalool, Hydroxycitronellal, Benzylsalicylate, Butylphenylmethylpropional, Farnesol – Esencja cytrynowa: Limonene, Citral, Linalool, Citronellol – Esencja lawendowa: Linalool, Geraniol, Coumarin, Limonene, Citronellol – Jonon alfa: Alpha isomethyl ionone – Pozostałe składniki dla każdego flakonika: Alcohol, PEG-40 Hydrogenated Castor Oil, Fragrance, BHT, CI 45410, CI 19140, CI 42090.

Moje sekretne kompozycje

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wszelkie uwagi i zastrzeżenia prosimy kierować do:
I.Dyląg Allegro Sp.j. - www.ida-kids.pl - hurt@ida-kids.pl
Wyłączny dystrybutor w Polsce firmy:

Sentosphère – 59 bld du général Martial Valin – 75 015 Paris, Francja; www.sentosphere.fr